

การพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุ
ตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*
DEVELOPMENT OF SAFETY ENHANCEMENT AND EMERGENCY
RESPONSE PLANS BASED ON SATIPATTHANA IV FOR CHA-UAT SCHOOL,
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
NAKHON SI THAMMARAT

วัชรพงศ์ มีจิตร์*, พระครูสุเมธปริยัติคุณ, ปรีชา สามัคคี

Watcharong Meejit*, Phrakrusumetpariyatkhun, Pricha Samakkhi

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: watcharongmeejit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 และ 3) นำเสนอและประเมินแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 คน ผู้เชี่ยวชาญ 5 รูป/คน และการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงอุปนัยและการประเมินผลการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า:

1. โรงเรียนชะอวดมีการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการประเมินความเสี่ยง การจัดทำแผน การดำเนินมาตรการ การดำเนินงานตามขอบข่ายความปลอดภัย “3 ป” และการกำกับติดตามประเมินผล โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน

* Received February 18, 2026; Revised June 10, 2026; Accepted June 22, 2026

ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้ความปลอดภัยด้านกายภาพและพฤติกรรมของนักเรียนดีขึ้นและเกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดด้านความต่อเนื่อง มาตรฐาน ข้อมูล บุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี และการสื่อสาร

2. แนวทางการพัฒนาแผนตามหลักสติปัญญา 4 ประกอบด้วย 1) การใส่ใจและตระหนักรู้ต่อการปฏิบัติและสภาพแวดล้อมทางกาย (กายานุปัสนาสติปัญญา) 2) การคำนึงถึงความรู้สึกและผลกระทบทางอารมณ์ของผู้เรียนและบุคลากร (เวทนานุปัสนาสติปัญญา) 3) การเสริมสร้างความพร้อมทางจิตใจและความมีสติในการปฏิบัติงาน (จิตตานุปัสนาสติปัญญา) และ 4) การวิเคราะห์เหตุและผลของปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนและมาตรการอย่างต่อเนื่อง (ธรรมานุปัสนาสติปัญญา)

3. ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แนวทางดังกล่าวมีความเป็นไปได้ เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความปลอดภัยในสถานศึกษา

คำสำคัญ: แผนเสริมสร้างความปลอดภัย, แผนเผชิญเหตุ, หลักสติปัญญา 4, โรงเรียนชะอวด

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the current conditions of implementing the school safety enhancement and emergency response plan on Cha-Uat School under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat 2) develop of safety enhancement and emergency response plan based on the Satipatthana IV for Cha-Uat School under the Secondary Educational Service Area Office. 3) propose guidelines for developing of safety enhancement and emergency response plan based on the Satipatthana IV for Cha-Uat School under the Secondary Educational Service Area Office. This study employed a qualitative research methodology. Data were collected through in-depth interviews with 15 relevant stakeholders, in-depth interviews with 5 experts, and a focus group discussion with 7 experts. The data were analyzed using inductive analysis and focus group evaluation.

The research findings revealed that:

1. The results of the study on the current operational conditions of safety enhancement and emergency response plan at Cha-Uat School revealed that School implements safety enhancement and emergency response plans systematically, through collaboration among administrators, teachers, students, parents, and the community, leading to improved physical and behavioral student

safety. however, limitations persist in continuity, data standardization, human resources, budget, technology, and communication.

2. The guidelines for developing a plan based on the Satipatthana IV consisted of: (1) awareness of physical actions and the school environment (Kayanupassana), (2) consideration of the feelings and emotional impacts on students and staff (Vedananupassana), (3) enhancement of mental readiness and mindfulness in practice (Cittanupassana), and (4) systematic cause-and-effect analysis for the continuous improvement of safety and emergency response plans (Dhammanupassana).

3. The proposed guidelines for developing safety enhancement and emergency response plan based on the Satipatthana IV were feasible, appropriate, and beneficial for sustainable school safety.

Keywords: Safety enhancement plan, Emergency response plan, Satipatthana IV, Cha-Uat School.

บทนำ

ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและกระบวนการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ เนื่องจากความปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตของผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมุ่งพัฒนาการศึกษาในแนวคิด “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่วิถีคุณภาพ” โดยเน้นการพัฒนา ระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุ เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นแนวทางการป้องกัน เตรียมพร้อม และตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) อย่างไรก็ตาม การสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนมิได้อาศัยเพียงมาตรการหรือการจัดการเชิงกายภาพ เท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยการพัฒนาความตระหนักรู้ ความรับผิดชอบ และการมีสติของผู้เรียนและบุคลากรในการป้องกันและรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาถือเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยเฉพาะหลักสติปัฏฐาน 4 ซึ่งมุ่งเน้นการรู้เท่าทันกาย ความรู้สึก สภาวะจิต และเหตุปัจจัยของสิ่งต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาท การมีสติช่วยให้บุคคลตระหนักรู้ต่อสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมของตนเอง สามารถควบคุม อารมณ์ ตัดสินใจ และตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ลดโอกาสการเกิดอุบัติเหตุ

ความรุนแรง และพฤติกรรมเสี่ยงภายในสถานศึกษา ตลอดจนส่งเสริมบรรยากาศแห่งความปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ (พระมหาสมพงษ์ จิตจิตโต และคณะ, 2562)

ดังนั้นการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด จะช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยภายในโรงเรียน เป็นการสร้างกรอบแนวคิดที่มุ่งเน้นให้ครูและนักเรียนมีสติรู้ตัวอยู่เสมอ ซึ่งส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้มีความปลอดภัยมั่นคง และเอื้อต่อการพัฒนาทั้งทางด้านการศึกษาและจิตใจของนักเรียน การมีแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับหลักธรรมนี้ จึงเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช
3. เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุ ตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช จำนวน 15 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช คือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) รองผู้อำนวยการโรงเรียนชะอวด 2) ครูที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัย 3) ครูที่รับผิดชอบด้านพฤติกรรมนักเรียน 4) เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่น 5) พระภิกษุที่มีความรู้การบูรณาการหลักธรรม

ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัฏฐาน 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ใช้การสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ครูที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยในโรงเรียน 3) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 4) นักจิตวิทยา 5) ตัวแทนผู้ประกอบการ 6) เจ้าหน้าที่ตำรวจ 7) พระภิกษุผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสติปัฏฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกวางแผนแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัฏฐาน 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. การสนทนากลุ่มและแบบประเมินแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุ ตามหลักสติปัฏฐาน 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ผลการวิจัย

การพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลัก สติปัฏฐาน 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีการผลวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่าโรงเรียนชะอวดมีการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมตั้งแต่การประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง การจัดทำแผน การดำเนินมาตรการ การขับเคลื่อนงานตามขอบข่ายความปลอดภัย “3 ป” ตลอดจนการกำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้ความปลอดภัยด้านกายภาพและพฤติกรรมของนักเรียนดีขึ้น อุบัติเหตุลดลง บุคลากรมีความตระหนักและความพร้อมในการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินมากขึ้น และเกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยภายในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านความต่อเนื่องของการดำเนินงาน มาตรฐานและความเชื่อมโยงของข้อมูล บุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการติดตามประเมินผลและการมีส่วนร่วมของบางภาคส่วน ดังนั้น โรงเรียนควรมุ่งพัฒนาการบริหารจัดการความปลอดภัยแบบองค์รวม โดยจัดทำระบบข้อมูลที่เป็นมาตรฐานและต่อเนื่อง

ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการติดตามประเมินผล เสริมสร้างศักยภาพบุคลากร และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า แนวทางการพัฒนาแผนโดยบูรณาการหลักสติปัญญา 4 ประกอบด้วย 1) การใส่ใจและตระหนักรู้ต่อการปฏิบัติและสภาพแวดล้อมทางกาย เพื่อเฝ้าระวังและลดความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (กายานุปัสสนาสติปัญญา) 2) การคำนึงถึงความรู้สึก ความกังวล และผลกระทบทางอารมณ์ของผู้เรียนและบุคลากร เพื่อส่งเสริมความรู้สึกปลอดภัยและการมีส่วนร่วม (เวทนานุปัสสนาสติปัญญา) 3) การเสริมสร้างความพร้อมทางจิตใจ ความตระหนักรู้ และความมีสติในการปฏิบัติงาน และการเผชิญสถานการณ์ฉุกเฉิน (จิตตานุปัสสนาสติปัญญา) และ 4) การวิเคราะห์เหตุและผลของปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแผน มาตรการ และการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง (ธรรมานุปัสสนาสติปัญญา) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นตรงกันว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา

3. ผลการนำเสนอและประเมินแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความเป็นประโยชน์

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัญญา 4 ของโรงเรียนชะอวด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า 1) โรงเรียนชะอวดมีการประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสำรวจพื้นที่จริง เพื่อจัดลำดับความเสี่ยง เช่น อาคารสถานที่ ระบบไฟฟ้า พื้นที่นักเรียนหนาแน่น และบริเวณการจราจรหน้าโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนตระหนักว่าการประเมินความเสี่ยงเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและลดโอกาสการเกิดเหตุไม่ปลอดภัย ทำให้สามารถระบุจุดเสี่ยงและกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชตภรณ์ ชัยประภา และสายฝน แสนใจพรม ได้วิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาควรเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและบริเวณรอบโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อสำรวจจุด

เสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียน (รชตภรณ์ ชัยประภา และสายฝน แสนใจพรหม, 2566) อีกทั้งการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ยังช่วยให้การประเมินมีความครอบคลุมและสะท้อนสภาพปัญหาที่แท้จริงมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภร ณะภาณู และคณะ ได้วิจัยเรื่องการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี ที่ระบุว่า การกำหนดหน้าที่ครูเวรหรือบุคลากรในการเดินสำรวจสิ่งแวดลอมภายในโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน ช่วยให้สามารถตรวจพบความไม่ปลอดภัยจากอุปกรณ์หรือสิ่งของที่อาจชำรุดเสียหายได้ทันเวลาที่ (ศุภร ณะภาณู และคณะ, 2564) 2) โรงเรียนชะอวดมีการจัดทำแผนดำเนินการด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องโดยยึดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรอบในการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากการมีแผนที่ชัดเจนช่วยให้โรงเรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย มาตรการ และแนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัยได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การบริหารจัดการมีทิศทางที่ชัดเจนและต่อเนื่อง นอกจากนี้ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานและการติดตามผลซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภณัฐ วรคุณพิณิจ ได้วิจัยเรื่องการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐารามสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและใช้เป็นกรอบในการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงมีการกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยไว้ล่วงหน้า (ศุภณัฐ วรคุณพิณิจ, 2567) 3) โรงเรียนชะอวดมีการดำเนินการตามมาตรการด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน มีทั้งการตรวจสอบพื้นที่ คัดกรองสิ่งของต้องห้าม การเตรียมอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย และการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมองว่าการมีมาตรการที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญในการลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนและบุคลากร การฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความคุ้นเคยกับขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน และสามารถตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิไกร คิณินธิ และคณะ วิจัยเรื่องการศึกษาองค์ประกอบความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีมาตรการความปลอดภัยที่ครอบคลุม ทั้งการป้องกันอุบัติเหตุ การรักษาความปลอดภัย การตรวจตราวัตถุอันตราย การจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงและแจ้งเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการอบรมและซ้อมสถานการณ์ ทำให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมและสามารถใช้มาตรการความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ฤทธิไกร คิณินธิ และคณะ, 2567) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญาธิตา สมบัติเพิ่ม เรื่องแนวทางการดำเนินการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสนธิ์ พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการตามมาตรการด้านความปลอดภัยโดยมุ่งเน้นการจัดการสิ่งแวดลอมทางกายภาพอย่างเป็นระบบที่ชี้ให้เห็นว่า การดูแลอาคารสถานที่ การรายงานและซ่อมแซมอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการบันทึกข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อนำมาวิเคราะห์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของมาตรการป้องกันและลดความสูญเสียดังกล่าวไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา (ปัญญาธิตา สมบัติเพิ่ม, 2565) สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาร์วา วาสิต คาลิต และคณะ

วิจัยเรื่องการประเมินตัวชี้วัดสุขภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของโรงเรียนรัฐและเอกชนในเมืองตึกริต พบว่าบุคลากรที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยและสุขภาพในโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะที่หลากหลาย รวมทั้งควรมีการเผยแพร่ข้อมูลด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน และจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้าใจนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยและสุขภาพในโรงเรียนอย่างถูกต้อง (Marwa Waleed Khalil et al, 2019) 4) การดำเนินการตามข้อข่ายความปลอดภัย (3 ป) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่ามีส่วนสำคัญในการลดเหตุการณ์เสี่ยงและเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานทั้งสามด้านช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการความปลอดภัยได้อย่างครอบคลุม ตั้งแต่การป้องกันความเสี่ยง การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ปลอดภัย ไปจนถึงการกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนยังช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรชัย ชูชีพ และ ภัสยกร เลาสวัสดิกุล วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เสนอรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัย SCR-SBNOR ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานทั้งด้านการป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม โดยเน้นการสร้าง ความเข้าใจร่วมกัน การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (สรรชัย ชูชีพ และภัสยกร เลาสวัสดิกุล, 2568) 5) โรงเรียนชะอวดมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลด้านความปลอดภัยอย่างเป็นระบบผ่านการประชุม การตรวจสอบพื้นที่จริง และการรายงานผลเป็นระยะ ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องช่วยให้โรงเรียนสามารถรับรู้ปัญหา จุดอ่อน และข้อบกพร่องของการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที และนำข้อมูลไปปรับปรุงมาตรการด้านความปลอดภัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง การมีระบบติดตามที่ชัดเจนยังช่วยสร้างความรับผิดชอบร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย สิงห์สุและคณะ วิจัยเรื่องการส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยในสถานศึกษา: บทบาทผู้บริหาร ที่ชี้ให้เห็นว่าบทบาทของผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของบุคลากรและคณะกรรมการ เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการดำเนินงานด้านสุขภาพและความปลอดภัย การนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สิทธิชัย สิงห์สุ และคณะ, 2568)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสถิติฐาน 4 ของโรงเรียนชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า 1) แนวทางการประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและการจัดลำดับความเสี่ยง จากการศึกษา การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งการสำรวจสภาพกายภาพ สภาพแวดล้อม พฤติกรรมของผู้เรียน ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องจากความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษามีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องทั้งปัจจัยด้านบุคคล สภาพแวดล้อม

และบริบทของสถานศึกษา การรวบรวมข้อมูลจากหลายมิติช่วยให้สามารถวิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง และกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภร ณะภาณ และคณะ วิจัยเรื่อง โรงเรียนควรบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุอย่างเป็นระบบ ทั้งการบาดเจ็บที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยพิจารณาจากสถานที่เกิดเหตุ เพื่อนำไปวิเคราะห์สาเหตุ ความเสี่ยง และกำหนดแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (ศุภร ณะภาณ และคณะ, 2564) 2) แนวทางการจัดทำแผนดำเนินการความปลอดภัย ผลการศึกษาพบว่าแผนที่มีความชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ต้องกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุมการลดความเสี่ยงและการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนและบุคลากร การวางแผนกิจกรรม โครงสร้างการบริหาร และการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานด้านความปลอดภัยจำเป็นต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย การมีแผนที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจะช่วยให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้เรียนเข้าใจแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การป้องกันและเตรียมความพร้อมต่อสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ สุชีรา ใจหวัง ที่พบว่า นโยบายการจัดทำแผนดำเนินการด้านความปลอดภัยกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการดูแลนักเรียน โดยกำชับให้ครูรับผิดชอบด้านความปลอดภัย จัดครูเวรดูแลนักเรียนประจำวัน ประชาสัมพันธ์รณรงค์ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง และสื่อสารนโยบายและมาตรการให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างชัดเจน (สุชีรา ใจหวัง, 2566) 3) แนวทางการดำเนินการตามมาตรการ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการตามมาตรการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ต้องให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องและความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติ ทั้งการตรวจสอบสถานที่ การสร้างความเข้มแข็งทางอารมณ์ การสร้างความตระหนักรู้ และการฝึกซ้อมสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการป้องกันและลดความสูญเสียจากเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยไม่สามารถอาศัยเพียงการกำหนดแผนงานเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรเกิดความคุ้นเคย มีทักษะในการตัดสินใจ และสามารถควบคุมอารมณ์เมื่อต้องเผชิญสถานการณ์จริง ส่งผลให้การตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินเป็นไปอย่างถูกต้องและลดความตื่นตระหนกซึ่งสอดคล้องกับ สุเวช พิมน้ำเย็น และคณะ วิจัยเรื่องการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน สันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่าโรงเรียนควรจัดอบรมและฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติและอัคคีภัยเป็นประจำทุกปี เนื่องจากโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติหลายรูปแบบ การฝึกซ้อมดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะในการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินให้แก่นักเรียนและครูอย่างมีประสิทธิภาพ (สุเวช พิมน้ำเย็น และคณะ, 2568) สอดคล้องกับวิจัย ของพระสมศักดิ์ มนิสสุโร (ดีเสมอ) และคณะ เรื่องการประยุกต์หลักสติปัฏฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนในโรงเรียนวิสุทธิโพธิ์ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าการประยุกต์ใช้หลักสติปัฏฐาน 4 โดยเน้นด้านกายและจิต ผ่านกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม และการฝึกเจริญสติ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสติสัมปชัญญะ มีวินัยทางความคิด รู้ถูก-รู้ผิด ควบคุมพฤติกรรม

และลดพฤติกรรมเสี่ยง อันนำไปสู่ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ (พระสมศักดิ์ มนิสสุโร (ดีเสมอ) และคณะ, 2565) 4) แนวทางการดำเนินการตามขอบข่ายความปลอดภัย (3 ป) ผลการศึกษาพบว่า สามารถสร้างประสิทธิภาพได้เมื่อสถานศึกษาปลูกฝังพฤติกรรมที่ปลอดภัยเป็น วิถีปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนมุมมองและเรียนรู้จากเหตุการณ์จริงอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้ ผู้เรียนตระหนักว่าความปลอดภัยเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน และนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมความ ปลอดภัยในชุมชนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างความปลอดภัยที่ยั่งยืน ต้องสร้าง ความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมกันของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อช่วยให้เกิด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงบวกและพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยภายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อลงกต สรณอก และคณะ วิจัยเรื่อง การบริหารความปลอดภัย โดยใช้หลัก 3 ป. ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา พบว่า สถานศึกษาควรมีระบบบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแนวทาง การป้องกัน ระวังเหตุ และช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ สร้างการรับรู้ร่วมกันทุกภาคส่วน แต่งตั้ง คณะกรรมการด้านกฎหมายเพื่อคุ้มครองนักเรียน ครู และบุคลากรตามกฎหมาย มีระบบรายงาน เหตุและฐานข้อมูลเครือข่ายช่วยเหลือ เยียวยา พ้นฟู และให้คำปรึกษาอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้ง ติดตามให้กำลังใจผู้ประสบเหตุ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (อลงกต สรณอก และคณะ, 2567) และสอดคล้องกับวิจัยของ พระครูสารกิจประยุต และคณะ เรื่องการปรับใช้หลักสติปัญญา 4 ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งพบว่า หลักสติปัญญา 4 เป็นหลักธรรมสำคัญ ในพระพุทธศาสนาที่สอนให้เรียนรู้ปรากฏการณ์ของสติหรือจิต เพื่อสร้างความสมดุลทางกาย ความรู้สึก และเห็นความจริงอย่างลึกซึ้งภายในร่างกายของมนุษย์ ผู้ปฏิบัติตามแนวสติปัญญา 4 (พระครูสารกิจประยุต และคณะ, 2563) 5) แนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่า การกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่มีคุณภาพควรครอบคลุมทั้งผลการปฏิบัติงาน ความพร้อมของ บุคลากร ผลกระทบที่เกิดขึ้น และการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เนื่องจาก การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาทราบจุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสในการพัฒนา ระบบความปลอดภัย การนำข้อมูลจากการประเมินมาปรับปรุงแผนและมาตรการอย่างต่อเนื่องจะ ช่วยให้การดำเนินงานมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ ทันทิกา สวัสดิ์ภักดี วิจัยเรื่อง การประเมินโครงการสร้างเสริมความ ปลอดภัยในการเดินทางสำหรับนักเรียน:กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่องในจังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี และสงขลา พบว่าปัจจัยความสำเร็จของโครงการสร้างเสริมความปลอดภัยคือการติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยการประชุมติดตามและรับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้ คณะครูนำข้อคิดเห็นไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ทันทิกา สวัสดิ์ภักดี, 2560)

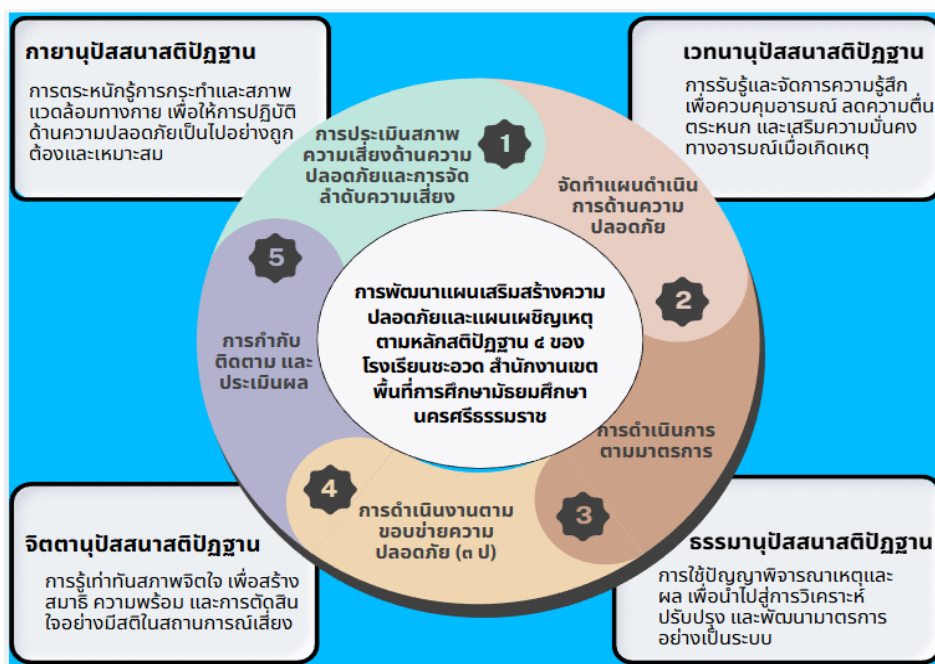

3. สรุปผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุตามหลักสติปัฏฐาน 4 ของโรงเรียนชะวอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการนำเสนอพบว่า แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อให้การจัดการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและกำกับให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยการนำหลักการตระหนักรู้และการพิจารณาอย่างรอบคอบมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) การใส่ใจและตระหนักรู้ต่อการปฏิบัติและสภาพแวดล้อมทางกาย (กายนุสฺสนาสติปัฏฐาน) 2) การคำนึงถึงความรู้สึก และผลกระทบทางอารมณ์ของผู้เรียนและบุคลากร (เวทนานุสฺสนาสติปัฏฐาน) 3) การเสริมสร้างความพร้อมทางจิตใจและความมีสติในการปฏิบัติงาน (จิตตานุสฺสนาสติปัฏฐาน) และ 4) การวิเคราะห์เหตุและผลของปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนและมาตรการอย่างต่อเนื่อง (ธรรมานุสฺสนาสติปัฏฐาน) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเห็นตรงกันว่า แนวทางการเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุของสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำหลักการเจริญสติและการพิจารณาอย่างรอบด้านมาใช้เป็นฐานในการดำเนินงาน ทำให้การจัดการด้านความปลอดภัยมีความชัดเจน เป็นระบบ มีทิศทางการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และช่วยเสริมสร้างความตระหนักรู้และแรงจูงใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อความปลอดภัยของผู้เรียนและบุคลากรในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่อาจจำกัดอยู่เพียงการกำหนดมาตรการ กฎระเบียบ หรือแผนปฏิบัติการเท่านั้น หากแต่จำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการเสริมสร้างจิตสำนึก การรับรู้ และการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งด้านกายภาพ พฤติกรรม และอารมณ์ของผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการบูรณาการหลักสติปัฏฐาน 4 เข้ากับกระบวนการบริหารจัดการความปลอดภัยช่วยยกระดับการดำเนินงานจากการปฏิบัติตามมาตรการไปสู่การสร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรมความปลอดภัยอย่างแท้จริง โดยกายนุสฺสนาสติปัฏฐานช่วยการตระหนักรู้การกระทำและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เวทนานุสฺสนาสติปัฏฐานช่วยให้ตระหนักถึงการรับรู้และการจัดการความรู้สึก เพื่อควบคุมอารมณ์ ลดความตื่นตระหนก และเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ จิตตานุสฺสนาสติปัฏฐานช่วยให้รู้เท่าทันสภาพจิตใจ เพื่อสร้างสมาธิและตัดสินใจอย่างมีสติในสถานการณ์เสี่ยง และธรรมานุสฺสนาสติปัฏฐานช่วยให้การตัดสินใจและการปรับปรุงแผนเป็นไปอย่างมีเหตุผล เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนามาตรการอย่างเป็นระบบ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนชะอวดควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนเสริมสร้างความปลอดภัยและแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน
2. โรงเรียนชะอวดควรนำแนวทางจากผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการอบรม และการฝึกซ้อมด้านความปลอดภัย เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้แก่ผู้เรียนและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
3. สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นต้นแบบ ในการปรับแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของตนเอง เพื่อยกระดับคุณภาพด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านความปลอดภัยและการจัดทำแผนเผชิญเหตุในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้สำหรับการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการความปลอดภัย

2. ควรศึกษาเรื่องการประยุกต์แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาตามหลักสติปัญญา 4 ในสถานศึกษาที่มีขนาดและบริบทแตกต่างกัน เพื่อสร้างข้อค้นพบที่สามารถนำไปขยายผลเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษาที่บูรณาการหลักสติปัญญา 4 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความยั่งยืน และการพัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ทัศนิกา สวัสดิ์ภักดี. (2560). การประเมินโครงการสร้างเสริมความปลอดภัยในการเดินทางสำหรับนักเรียน:กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่องในจังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ ชลบุรี และสงขลา. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 11(2), 151.
- ปัญญาชิตา สมบัติเพิ่ม. (2565). แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพื้นดิน. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระครูสารกิจประยุต และคณะ. (2563). การปรับใช้หลักสติปัญญา 4 ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(10), 35-47.
- พระมหาสมพงษ์ ฐิตจิตโต และคณะ. (2562). การประยุกต์ใช้หลักสติปัญญา 4 ในการบริหารองค์กร. วารสารวามัญองแหกรพุทธศาสตรปริทรรศน์, 6(2), 106-107.
- พระสมศักดิ์ มินัสโร (ตีเสมอ) และคณะ. (2565). การประยุกต์หลักสติปัญญาเพื่อพัฒนาเยาวชนในโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 7(2), 1657-1666.
- รชตภรณ์ ชัยประภา และสายฝน แสนใจพรหม. (2566). แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่, 9(1), 91-106.
- ฤทธิไกร คิอินธิ และคณะ. (2567). การศึกษาองค์ประกอบความปลอดภัยในโรงเรียน. วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 7(6), 110.
- ศุภณัฐ วรคุณพินิจ. (2567). การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญกรุงเทพมหานคร. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 9(1), 164-167.

- ศุภร ณะภาณ และคณะ. (2564). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี. วารสารสหศาสตร์, 1(21), 164-167.
- สรชัย ชูชีพ และภัสสร เลาสวัสดิกุล. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วารสารวิจัยวิชาการ, 18(3), 395-408.
- สิทธิชัย สิงห์สุ และคณะ. (2568). การส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยในสถานการศึกษา: บทบาทของผู้บริหาร. วารสารวิจัยวิชาการ, 8(1), 323-332.
- สุชีรา ใจหวัง และจันทร์ศม ภูติอริยวัฒน์. (2566). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารการวัด ประเมินผล สถิติ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์, 4(1), 54-59.
- สุเวช พินน้ำเย็น และคณะ. (2560). การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 6(2), 25-31.
- อลงกต สระนอก และคณะ. (2567). การบริหารความปลอดภัยโดยใช้หลัก 3 ป.ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. สึกษา วารสารศึกษาศาสตร์, 12(1), 223-233.

